

Kommunstyrelsen

Antagande av miljö- och klimatprogram för Danderyds kommun 2021–2030

Ärende

Kommunledningskontoret har i samarbete med övriga kontor arbetat fram ett förslag till reviderat miljö- och klimatprogram samt tillhörande verksamhetsstöd. Kommunstyrelsen beslutade den 18 maj 2020 (§ 77) att skicka förslag till miljö- och klimatprogram på remiss. Remisstiden pågick under perioden 18 maj till och med den 18 september 2020. Förslaget är omarbetat efter inkomna synpunkter.

Revideringsarbetet har i enlighet med kommunstyrelsens uppdrag genomförts varsamt gällande redan beslutade mål och uppdrag. De större förändringar som föreslås är sammanslagning av miljöprogram och klimat- och energistrategi till ett miljö- och klimatprogram och att programmet kompletteras med ett sjätte fokusområde, begränsad klimatpåverkan, samt att styrdokumentet sträcker sig till år 2030. Kopplat till miljö- och klimatprogrammet finns ett verksamhetsstöd med förslag till åtgärder och aktiviteter som riktar sig förvaltningarna.

Kommunledningskontorets förslag till beslut

Kommunfullmäktige antar förslaget miljö- och klimatprogram för Danderyds kommun 2021–2030.

Bakgrund

Kommunstyrelsen beslutade den 8 april 2019 (§ 60) att ge kommunledningskontoret i uppdrag att ta fram förslag till reviderat miljö- och klimatprogram. Kommunledningskontoret har i samarbete med berörda kontor arbetat fram ett förslag. Kommunstyrelsen beslutade den 18 maj 2020 (§ 77) att skicka förslaget till miljö- och klimatprogram 2021–2030 med tillhörande beslutsunderlag på remiss till berörda nämnder och externa aktörer under perioden 18 maj till och med den 18 september 2020.

Anstånd att lämna synpunkter senare har medgetts till de som frågat till och med den 2 oktober 2020. Handlingarna skickades ut i brev samt via e-post enligt upprättad sändlista. Till externa aktörer skickades missiv, miljö- och

klimatprogram samt sändlista. Till kommunens verksamheter skickades även verksamhetsstöd, uppföljning av gällande miljöprogram och klimat och energistrategi. Samtliga handlingar tillhörande ärendet har under remisstiden funnits tillgängliga för läsning och nedladdning på www.danderyd.se/miljoprogram.

Under remissperioden har förslaget till miljö- och klimatprogram för Danderyds kommun 2021–2030 funnits tillgängligt vid Information Danderyd och Djursholms slott samt på biblioteken i Danderyd, Djurholm, Enebyberg och Stocksund. Information om remissen har spridits via Danderydsaktuellt, nyhet på kommunens webbplats och sociala medier. Remissförslaget har även presenterats för miljö- och hälsoskyddsnämnden, tekniska nämnden och fastighetsnämnden av projektledare vid ordinarie sammanträden. Frågor kring remissen har besvarats av miljösamordnare och energi- och klimatstrateg via telefon, via e-post och genom direktkontakt.

Inkomna synpunkter och förbättringsförslag har sammanställts och besvarats i en samrådsredogörelse vilket varit till grund till korrigeringar till bilaget miljö- och klimatprogram samt verksamhetsstöd.

Revideringsarbetets organisation har bestått av en politisk styrgrupp som representeras av kommunstyrelsens arbetsutskott, styrgrupp på tjänstepersonsnivå bestående av kommundirektör, teknisk direktör, miljö- och stadsbyggnadsdirektör samt plan- och exploateringschef. Arbetsgruppen består av representativa tjänstemän från förvaltningarna. Utöver insatser från nämnda grupperingar har även synpunkter och underlag inkluderats från workshop och webbenkät i vilka förtroendevalda och ledande tjänstepersoner har deltagit.

Ett genomgripande arbete genomfördes i samband med framtagande av nuvarande miljöprogram samt klimat- och energistrategi. Därför har revideringsarbetet genomförts varsamt gällande redan beslutade mål och uppdrag. De större förändringar som föreslås är sammanslagning av miljöprogram och klimat- och energistrategi till ett miljö- och klimatprogram och att programmet kompletteras med ett sjätte fokusområde, begränsad klimatpåverkan, samt att styrdokumentet sträcker sig till år 2030. Kopplat till miljö- och klimatprogrammet finns ett verksamhetsstöd med förslag till åtgärder och aktiviteter som riktar sig förvaltningarna. Ett antagande av programmet innebär således inte att åtgärderna i verksamhetsstödet har beslutats att genomföras. Andra åtgärder kan väljas som leder mot målen. Beslut om åtgärderna krävs av berörda nämnder.

Kommunledningskontorets yttrande

Kommunledningskontoret har sammanställt en samrådsredogörelse där inkomna synpunkter redovisas och bemöts. I samrådsredogörelsen framgår

även de förändringar som gjorts i slutligt förslag jämfört med remissförslaget.

Programmet innebär att samtliga nämnder i det ordinarie budget- och verksamhetsplanarbetet fastställer åtgärder och aktiviteter för att uppnå miljö- och klimatprogrammets uppsatta mål med stöd av framtaget verksamhetsstöd.

Klargörande om programmet ska vara styrande eller vägledande

Byggnadsnämnden och tekniska nämnden har i sina remissvar uttalat att programmet ska vara ”vägledande” istället för ”styrande” (BN 2020-09-15 § 133 och TN 2020-09-07 § 48). Det gäller följande formulering:

”Danderyds kommuns miljö- och klimatprogram ska vara styrande för alla verksamheter som finansieras av kommunen och underlätta miljöarbetet för dem som bor och verkar i kommunen.” Formuleringen återfinns under rubriken ”Syfte med miljö- och klimatprogrammet”.

Styrdokument varmed kommunfullmäktige reglerar nämndernas verksamhetsformer, ansvarsområden och uppgifter kan bestå av olika typer av regler. Exempel på sådana typer är

- strikta regler som inte medger något utrymme för avsteg
- ramar inom vilka nämnden har frihet att avgöra vilka åtgärder som ska vidtas
- styrande principer som fungerar som vägledning och tolkningsunderlag

Ett styrdokument är dock till sin funktion styrande. Om kommunfullmäktige skulle anta ett styrdokument vars helhet är ”vägledande” uppstår det med en gång tolkningssvårigheter huruvida nämnderna har möjlighet att bortse ifrån det. Detta utgör den främsta anledningen till att byggnadsnämndens och tekniska nämndens uttalanden inte kan tillgodoses.

Det har under ärendets beredning varit en central fråga om vilka av programmets regler som ska vara absolut styrande och i vilken mån nämnderna själva ska ha möjlighet att göra egna bedömningar om vilka åtgärder som ska vidtas. Nämnderna har också lämnats betydande frihet att avgöra lämpliga åtgärder vilket följande utdrag från avsnittet ”Kommunens roll och möjlighet att påverka” utgör ett exempel på:

”Miljö- och klimatprogrammet fastställer inte vilka konkreta åtgärder som ska genomföras inom kommunens verksamheter eller kostnadsberäknar dessa. Nämnder och bolag har genomförandeansvar för mål och uppdrag och ska i sin verksamhetsplan formulera mål, åtgärder och aktiviteter samt indikatorer som syftar till att uppfylla miljöprogrammets mål och uppdrag och själva avgöra och besluta om de mest kostnadseffektiva åtgärderna. Till

stöd för förvaltningarna finns ett verksamhetsstöd där förslag till åtgärder och aktiviteter finns samlade. Vid införande av kvalitetsledningssystem integreras programmet för att säkerställa effektivt genomförande.”

Det ska i det här sammanhanget även förtydligas att miljö- och klimatprogrammet är en lokal anpassning av nationella mål. Mål och uppdrag är generellt utformade utan att specificera utformning av åtgärder och aktiviteter. Syftet med detta är att nämnderna ska ha frihet att välja lämplig ambitionsnivå och förfaringssätt för att uppnå mål och uppdrag.

En skillnad i framtaget miljö- och klimatprogram 2021–2030 jämfört med tidigare miljöprogram 2016–2020 är att tidigare handlingsplan som fastställdes av kommunfullmäktige tillsammans med miljöprogrammet är ersatt med ett verksamhetsstöd. Verksamhetsstödet kommer inte antas av kommunfullmäktige. Verksamhetsstödet ger vägledning till nämnderna kring val av lämpliga åtgärder och aktiviteter för att uppnå uppsatta mål. Det är inte förrän i budgetprocessarbete som ställningstagande görs kring val av mer precisa åtgärder, tidshorisont och ekonomisk och resurspåverkan.

Slutligen ska det framföras att en av utgångspunkterna i arbetet har varit att genomföra en varsam revidering av programmet. Detta är i enlighet med projektets styrgrupps mening, det vill säga kommunstyrelsens arbetsutskott. En ändring av formuleringen ”styrande” till ”vägledande” skulle inte utgöra en smärre förändring eftersom programmets styrande funktion skulle riskera att försvagas i betydande mån.

Av det sagda följer sammanfattningsvis att programmet inte bör anges vara ”vägledande” utan förbli ”styrande”.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet får inga direkta ekonomiska konsekvenser. Vid nämndernas verksamhetsplanering kring framtagande och fastställande av åtgärder utreds kostnader och besparingar närmare.

Åsa Anthony
Tf kommundirektör

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Antagande av miljö- och klimatprogram för Danderyds kommun 2021–2030
2. Förslaget miljö- och klimatprogram för Danderyds kommun 2021–2030
3. Samrådsredogörelse
4. Verksamhetsstöd tillhörande Miljö- och klimatprogram 2021–2030

Expedieras

Samtliga handlingar

Samtliga nämnder och bolag

Yttrande parter enligt samrådsredogörelsen